

ສິນ ກັບ ແມ່ຍິງລາວ

SINH AND LAO WOMEN

ໂດຍ ວຽງຄຳ ນັນທະວົງດວງສີ
by Viengkham Nanthavongdouangsy

ສິນ ກັບ ແມ່ຍິງລາວ

Sinh and Lao Women

ຂຽນໂດຍ	ວຽງຄຳ ນັນທະວົງດວງສີ
ບັນນາທິການ ພາສາລາວ	ດວງເດືອນ ບຸນຍາວົງ
ບັນນາທິການ ພາສາອັງກິດ	ເຈນເນດສ ອີແຮນ
ພາບ	ທາກິ ໂມຣີ
	ໂກໂມໂຕະ ນາໂອໂກະ
ອອກແບບປຶ້ມ	ບໍລິສັດ ດອກເກດ ອອກແບບ ແລະຈັດພິມ ຈຳກັດ
ຈັດພິມໂດຍ	ຫັດຖະກຳແພງໄທນ
ຫະບຽນອະນຸຍາດ	ລຫບ 70 ພຈ 27032006
ພິມທີ່ໂຮງພິມ	ປານຄຳ ໄຮ-ເທັກ
ຈຳນວນພິມ	2000

ວຽງຈັນ, ສ.ປ.ປ ລາວ 2006

Written by	Viengkham Nanthavongdouansy
Lao Editor	Douangdeuane Bounyavong
English Editor	Jameds Rehm
Photographs:	Taku Mori
	Komoto Naoko
Design by	DOKKED Design and Publishing Company Ltd.
Published by	Phaeng Mai Gallery
Vientiane, Laos 2006	

ສາລະບັນ

Content

ຄຳເຫັນ ທ່ານ ອິນທຣາເສນ ເວນຈະຕະແຊນລູມ	IV	Preface by Mr. Indrasen Vencatachellum
ຄຳນິຍົມ ດຣ. ສະນັນ ຈຸນລະມະນີ	VIII	Foreward by Dr. Sananh Chounlamany
ຄຳສະເໜີ ນາງ ດວງເດືອນ ບຸນຍາວົງ	XI	Introduction by Ms. Douangdeuane Bounyavong
ສິ້ນກັບແມ່ຍິງລາວ	19	Sinh and Lao Women
ແບບ ແລະ ຊື່ຂອງສິ້ນ	24	Type and Name of Sinh
ສິ້ນໝີ່	30	Sinh Mii (Ikai)
ສິ້ນມຸກ	38	Sinh Muk (supplementary warp technique)
ສິ້ນເກາະ ຫລື ສິ້ນຈົກ	43	Sinh Kor, Sinh Chok
ສິ້ນໄໝກ່ອມ ແລະ ສິ້ນຂັນ	50	Sinh Mai Korm and Sinh Khan
ສິ້ນທະລານ ສິ້ນປາບັນ ແລະ ສິ້ນຊາຍມ່	56	Sinh Thalan, Sinh Paa Pan and Sinh Saimor
ສິ້ນມ່ານ ແລະ ສິ້ນກ່ານງວ້າງ	60	Sinh Maan and Sinh Kaan Ngouang
ສິ້ນລີ້	64	Sinh Lue
ສິ້ນຕີນສູງ ສິ້ນລັງ ແລະ ສິ້ນຕີນຕະຫລາດ	68	Sinh Tiin Souang, Sinh Ling and Sinh Tiin Talaat
ແມ່ຍິງລາວ ນຸ່ງສິ້ນແບບໃດ	72	How Lao women wear Sinh
ລິງລາຍ ແລະ ຄວາມເຊື່ອກີ	78	Motifs and beliefs
ບາງຕົວຢ່າງກ່ຽວກັບການໃຊ້ສີ ແລະ ຮີດຄອງ	82	Color and tradition
ສິ້ນຫົວບວນ	86	Sinh Houa Bouan
ນຸ່ງສິ້ນຫລາຍລາຍກັນຜີຮ້າຍ - ບຸນກິນກຸ້ມໂຕແດງ	88	"Boun Kin Kum" ceremony
"ຖາມສິ້ນ" ພິທີຂໍສາວຂອງຜູ້ໂຕແດງ	92	Asking Sinh Engagement ritual of Tai Daeng men

ຄຳສະເໜີ

“ສັນ ກັບແມ່ຍິງລາວ” ອອກມາຂະນະທີ່ກະແສນິຍົມເລື່ອງການນຸ່ງຖື ຂອງຊາວໜຸ່ມຍິງ ສາວລາວ ບໍ່ວ່າຢູ່ໃນຕົວເມືອງ ຫລື ຊົນນະບົດ ພວມປ່ຽນແປງໂສມ ໜ້າຕາມອິດທິພົນ ເງື່ອນໄຂ ນອກຕົວ ຢ່າງໄວວາ. ການປ່ຽນແປງທຸກຢ່າງ ເປັນອະນິດຈັງ (ຄວາມບໍ່ທ່ຽງແທ້ແນ່ນອນ) ຂອງ ຊີວິດ ເປັນຄຳເວົ້າທີ່ໄດ້ຍິນໄດ້ຟັງມາແຕ່ດົນ ດັ່ງນັ້ນ ຫລາຍໆທ່ານ ຈຶ່ງອາດຈະຮູ້ສຶກເສີຍໆຊຶ່ງ ຕໍ່ສະ ພາບທີ່ເກີດເປັນຢູ່ນີ້.

ແຕ່ ຫັດຖະກຳແພງໄຫມ ຊ່າງຫັດຖະກຳຕຳແຜ່ນ ປັນຍາຊົນ ຄົນວັດທະນະທຳ ທັງຫລາຍ ບໍ່ສາມາດຄິດ ແລະຍອມຮັບສະພາບ ອັນບໍ່ເປັນທຳມະຊາດນີ້ໄດ້. ວິວັດທະນາການ ແຫ່ງການ ຜະລິດຜ້າແພ ປະກອບດອກລາຍ ແມ່ນຫັດຖະກຳສິນຢ່າງໜຶ່ງ ທີ່ກຳເນີດຂຶ້ນໃນໂລກ ມາແລ້ວ ບໍ່ຕ່ຳກວ່າສອງພັນປີ ແລະການຮູ້ປະດິດສ້າງເຄື່ອງນຸ່ງຖື ກໍໄດ້ຮັບການຕີລາຄາວ່າເປັນໜຶ່ງໃນ ຄວາມສຳເລັດສຸດຍອດອັນ ໜຶ່ງຂອງມະນຸດຊາດ.

ການຕ່ຳຫູກທໍໄຫມ ແມ່ນວິສະວະກຳກ້າວໜ້າ ຂອງຫລາຍເຊື້ອຊາດຊົນເຜົ່າໃນໂລກ. ແຕ່ລະ ເຊື້ອຊາດຊົນເຜົ່າ ໂດດເດັ່ນແຕກຕ່າງກັນດ້ວຍພາສາປາກເວົ້າ ແລະການນຸ່ງຖື. ນັບໄດ້ຫລາຍສະຕະ ວັດ ມາແລ້ວ ທີ່ມະນຸດເຮົາຍຶດຖືເອົາຮູບແບບການນຸ່ງຖືເປັນຕົວຊີ້ບອກສັງຄົມ ເສດຖະກິດ ສະແດງ ຄວາມເປັນຕົວຕົນຂອງເຂົາ. ເຊັ່ນດຽວກັນ ປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າ ກໍມີວັດທະນະທຳການນຸ່ງຖື ເປັນຂອງຕົນເອງມາເທິງນານ ຮູ້ປະດິດສ້າງເຄື່ອງນຸ່ງຂອງໃຊ້ ແລະຮັກສາຮູບແບບຍືນຍົງ ຢ່າງ ປອດໃສສະອາດ ມາເຖິງຍຸກໂລກາຟິວັດ ເຊິ່ງໂລກກາຍເປັນອົງເຂດໄຮ້ຜົມ ແດນ ໄຮ້ສິ່ງກີດຂວາງ ເພື່ອຮັບຮູ້ມູນຂ່າວສານ. ເຄື່ອງອຸປະໂພກ ບໍລິໂພກ ຜະລິດໂດຍ ບໍລິສັດຍັກໃຫຍ່ ຫລຸຫລັງລ່ວງລ້າ

ເຂົ້າມາ ໃນທຸກຮູບການ (ໃນອະນາຄົດ ວັດທະນະທຳການນຸ່ງຖື ອາດຈະແມ່ນນຸ່ງເສື້ອຍືດບາງໆ ນຸ່ງໂສ້ງຍືນ ກິນຈີນໄກ່ ກິນນ້ຳຫວານສີສົດໃສໃນແກ້ວ ກະປ໋ອງ ກິນເຫລົ້າກິນເບຣູ ແທນນ້ຳຕົ້ມຮາກໄມ້ ກິນເຂົ້າ ຈີ່ທາເນີຍ ກິນແມກໂດນາລ...) ເຮັດໃຫ້ຊີວິດການເປັນຢູ່ອັນງ່າຍດາຍສະຫງົບສຸກ ຂອງປະຊົນຊົນ ເຮົາປ່ຽນແປງ ຢ່າງຫລີກບໍ່ໄດ້.

ເຄື່ອງນຸ່ງຖື ແລະເຄື່ອງກິນ ເປັນສອງປັດໄຈໃຫຍ່ ໃນຫລາຍໆປັດໄຈຜືນຖານ ແຫ່ງການດຳລົງຄົງຕົວຂອງມະນຸດ. ຄວາມສະຫງົບສຸກຄວາມປອດໄພ ເອກະລັກ ອັນງາມສະຫງ່າ ຂອງແຕ່ລະປະຊາຊາດ ຂຶ້ນຢູ່ກັບຄວາມເຂັ້ມແຂງຂອງສິລະປະ ວັດທະນະທຳ ຂອງປະຊາຊາດນັ້ນ. ດັ່ງນັ້ນ ເມື່ອໃດເຮົາຫາກປະລະສິ່ງທີ່ຜະລິດ ໂດຍສິນເຮົາເອງ ຫັນໄປນິຍົມຊົມຊອບເຄື່ອງຕ່າງປະເທດ ທີ່ນຳມາຈຳໜ່າຍວາງຂາຍໃນຮູບແບບຊ້າໆ ເຊັ່ນຜ້າຕຳໂຮງງານ ເວລານັ້ນ ມັນໝາຍຄວາມວ່າ ພວກເຮົາເລີ່ມສູນເສຽ ຄວາມເປັນຕົວເອງ ອັບຈົນດ້ານສະຕິປັນຍາ ເບິ່ງຂ້າມວັດທະນະທຳ ການນຸ່ງຖືທີ່ສືບທອດມາຫລາຍພັນປີ ຂອງບັນພະບຸລຸດຕົນເອງ ນັບວ່າເປັນຈຸດຕັ້ງຕົ້ນຂອງພາວະໄຮ້ສັກສິ ພົດສ້ຽງຄວາມພາກພູມໃຈໃນຕົນເອງເທື່ອລະຂັ້ນ ເພາະຕ້ອງໄດ້ຄອງຄອຍການອອກແບບຂອງຕ່າງປະເທດ ແລ່ນຕາມຄວາມນິຍົມ ຫລື ຫົວຄິດປັນຍາຂອງຜູ້ອື່ນເກືອບທັງໝົດ ເປັນການເລີ່ມຕົ້ນ ປ່ອຍໃຫ້ຕົນເອງຕົກຢູ່ພາຍໃຕ້ ພະລັງຊັກຈູງດ້ານນີ້ ນັບມື້ນັບຫລາຍຂຶ້ນ ແລ້ວໂອກາດທີ່ຈະຕົກເປັນ ທາດທາງປັນຍາໃນເລື່ອງອື່ນກໍຫລາຍຂຶ້ນ.

ສິ້ນ ກັບແມ່ຍິງລາວ ບອກຫຍັງແດ່ ແກ່ເຮົາ ?

ຂະນະທີ່ການຊ່ວງເສັ້ງ ສະແຫວງຫາ ແລະຫວງແຜງ ເອກະລັກປະຈຳຊາດ ຂອງແຕ່ລະເຊື້ອຊາດ ຊົນເຜົ່າໃນພາກພື້ນ ຕຳເນີນມາຢ່າງສະຫງົບງຽບໃນບາງຄັ້ງ ແລະໂດ່ງດັງ ເຂັ້ມຂຸ້ນວຸ່ນວາຍ ໃນບາງກາລະ ໂດຍສະເພາະ ລະຫວ່າງກຸ່ມເຊື້ອຊາດ ທີ່ເຄີຍມີອະດີດຮ່ວມກັນ ມີວັດທະນະທຳການຕຳຫຼຸດດ້ວຍກິຕ້ງ ສ້າງລົງດອກລາຍດ້ວຍວິທີການຄ້າຍຄື ຫລື ແບບດຽວກັນ, ການຊ່ວງເສັ້ງເພື່ອຍັງຢືນ ປະກາດຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງ ກໍເຄິ່ງຮ້ອນພົດເດືອດຂຶ້ນນຳ ອັນພາໄປສູ່ຄວາມບໍ່ເຂົ້າໃຈ ແລະຮັບຮູ້ໃນ ມໍລະດົກວັດທະນະທຳ ຂອງບາງຊົນເຜົ່າເຊື້ອຊາດ ທີ່ອ່ອນແອ ດ້ອຍໂອກາດກວ່າໃນການສະແດງອອກ ໃນເວລາດຽວກັນ ມັນກໍສາມາດກາຍເປັນຮູບແບບການໝິ່ນປະມາດ ສິລະປະວັດທະນະທຳ ຂອງກັນ ແລະກັນໄດ້.

ສິ້ນ ກັບແມ່ຍິງລາວ ຈະໃຫ້ຄຳຕອບທີ່ຄ້າງຄາໃຈຫລາຍຜູ້ຫລາຍຄົນ ໃນບັນຫາທີ່ວ່າ ດອກລາຍ ຢ່າງນີ້ກຳເນີດຈາກໃສ ? ແມ່ນໃຜປະດິດສ້າງ ແລະຊົມໃຊ້ກັນມາຢ່າງໃດແດ່ ? ການນຸ່ງສິ້ນຂອງ ແມ່ຍິງລາວ ມີຄວາມເປັນມາຢ່າງໃດ ຫລື ແມ່ຍິງລາວເຮົານຸ່ງສິ້ນກັນມາແຕ່ເບີງໃດ ຍຸກໃດ ສະໄຫມ ໃດ ແລະມີວິທີການນຸ່ງແບບໃດແດ່ ? ເວລາໃດ ນຸ່ງແບບໃດ ແລະອື່ນໆ.

ອາດຈະຍັງບໍ່ມີຄຳຕອບ ທີ່ເດັດຂາດ ຄົບຖ້ວນ ຫລື ເປັນທີ່ຖືກໃຈຮ້ອຍສ່ວນຮ້ອຍ ແຕ່ດ້ວຍ ການສຶກສາ ສະສົມຂໍ້ມູນຈາກປະສົບການສ່ວນຕົວອັນຍາວນານ ແລະພູມປັນຍາທີ່ສືບສານກ່າຍ ທອດພັດທະນາມາຢູ່ພາຍໃນຄອບຄົວຕໍ່ເນື່ອງ (ຢ່າງໜ້ອຍກໍ ສີ່ຮຸ່ນຄົນມາແລ້ວ) ວຽງຄຳ ນັນທະ ວົງດວງສີ ໄດ້ນຳສະເໜີ ສິ່ງທີ່ເອີ້ນວ່າ ຫລັກການພະຍານຜົນການທີ່ສະແດງປະເພນີການນຸ່ງ ກືອນຫລາກຫລາຍ ເຕັມໄປດ້ວຍຄວາມໝາຍທາງດ້ານສັງຄົມ ວັດທະນະທຳ ຢູ່ໃນທຸກອະນຸພາກ ແຫ່ງເສັ້ນຝ້າຍສາຍໄຫມ ດອກລາຍ ນັບເປັນອະສົງຂ ຈາກສີມີຍອດຍິ່ງຂອງແມ່ຍິງລາວ ບັນດາ ເຜົ່າໃນທົ່ວປະເທດ. ສິ່ງເຫລົ່ານີ້ ເປັນຄຳປະກາດທີ່ບໍ່ຕ້ອງການຈົດລິຂະສິດ ຫລື ອ້າງກຳມະສິດ ໃດໆ ເພາະວ່າທັງຫມົດນີ້ ເປັນມໍລະດົກຕົກທອດ ມາແຕ່ບູຮານດົນນານ ຈົນຈຳແນກໄດ້ຍາກ (ແລະບໍ່ຄວນຈຳແນກ) ເຖິງກົກເຄົ້າ ເຫງົ້າເຕີມ ວ່າແມ່ນຢູ່ບ້ານໃດ ເມືອງໃດ ຈຸ່ມເຈື້ອໃດ ຊື່ຫຍັງ ເປັນຜູ້ປະດິດຂຶ້ນກ່ອນຫມູ່.

ຄຳຕອບຕໍ່ຄຳຖາມເຫລົ່ານີ້ ມີປະໂຫຍດແນວໃດແດ່ ສຳລັບພວກເຮົາໃນປັດຈຸບັນ ? ການສືບຄົ້ນ ສ້າງ ປະຫວັດສາດ ແລະ ຕຳນານອາລະຍະທຳ ນັບເປັນຄວາມທ້າທາຍຢ່າງໜຶ່ງສຳລັບນັກຄົ້ນຄວ້າ.

ໃນຈຸດນີ້ຖືວ່າວຽງຄຳນັນທະວົງດວງສີ ໄດ້ວາງດິນຈີ່ອີກກ່ອນໜຶ່ງໃສ່ຂັ້ນໃດແຫ່ງການສືບຄົ້ນຕື່ມ ຈາກອັນທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ດັ່ງນັ້ນ ອີກບໍ່ດົນ ຄົງຈະມີດິນຈີ່ກ່ອນໃໝ່ມາເສີມຕໍ່ກໍຕື່ມ ເຮັດໃຫ້ຂັ້ນໃດ ແຫ່ງ ຕຳນານການປະດິດສ້າງດອກລາຍໃນຜ້າແພລາວຂອງເຮົາສົມບູນຍິ່ງໆຂຶ້ນໄປ.

ແຕ່ເທົ່າທີ່ຂໍ້ມູນ ຫລັກການມີຢູ່ໃນປັດຈຸບັນ ກໍຫາກພໍຍັງຢືນໄດ້ວ່າ ມັນກຳເນີດເກີດຂຶ້ນໃນດິນແດນ ແຫ່ງນີ້ ໄດ້ເລືອດຜັນ ຊົມຈຳນຢູ່ໃນພູມປັນຍາຂອງຄົນລາວຊາວຟື້ນເມືອງ ທີ່ເປັນຜູ້ຜະລິດສ້າງ ແລະ ຊົມໃຊ້ ມາຢ່າງເປັນປົກກະຕິ ຕໍ່ເນື່ອງດ້ວຍຄວາມພາກພູມໃຈ ໂດຍບໍ່ໄດ້ຄອງຄອຍໃຫ້ຄົນຕ່າງດ້າວ ຊາວ ຕ່າງແດນຜູ້ໃດ ຕ້ອງອຸທິດຕົນ ມາຟື້ນຟູກູ້ຊີບ ສິ່ງເສີມໃຫ້ແມ່ຍິງລາວ ຫັນມາຕ່ຳຫຼາກ ນຸ່ງສິ້ນ ບໍ່ຮຽງແຜ ເພາະແມ່ຍິງລາວ ໄດ້ປະຕິບັດມາຢ່າງເປັນປົກກະຕິຢູ່ແລ້ວ ແລະ ຄົງຈະສືບຕໍ່ໄປເລື້ອຍໆ

ຕາບໃດທີ່ ພວກເຮົາຍັງຊາບຊຶມ ຮັບຮູ້ໃນຄຸນຄ່າທາງວັດທະນະທຳ ສັງຄົມເສດຖະກິດຂອງສິລະປະ ຫັດຖະກຳ ອັນນີ້ຢູ່.

ຈາກຄວາມໂດດເດັ່ນ ເປັນເອກະລັກຂອງດອກລາຍລາວ ບວກຄຸນນະພາບ ແລະສີສັນ ຫລາກຫລາຍ ຂອງສີຍ້ອມທຳມະຊາດ ມາຮອດປັດຈຸບັນ ຈຶ່ງເກີດມີຄວາມນິຍົມຊົມຊອບ ຜ້າ ແພຕ່າຂອງລາວ ໃນແວດວົງສັງຄົມຜູ້ບໍລິໂພກ ທັງພາຍໃນ ແລະຕ່າງປະເທດ ເຊິ່ງຖືວ່າເປັນ ນິມິດໝາຍທີ່ດີ ແລະເປັນສິ່ງທີ່ຄວນໄດ້ຮັບການສົ່ງເສີມ ສະໜັບສະໜູນໃນທຸກຮູບແບບ. ພວກ ເຮົາທຸກຄົນ ຄົງມີຄວາມຍິນດີ ແບ່ງປັນຄວາມສຸກໃຈ ແລະພາກພູມໃຈ ທີ່ໄດ້ເຫັນຜ້າແພຕ່າຫັດຖະ ກຳ ສີມືແມ່ຍິງລາວຢູ່ໃນທຸກເວທີຊີວິດ. ສຳລັບຜູ້ນຳໄປຕຳຄືນລາຍເກົ່າ ໂດຍຕື່ມເຕີມສິ່ງຍິບຍ່ອຍ ໃຫ້ແປກຕ່າງຫລາກສີ ກໍຄົງຈະບໍ່ຫລົງລືມ ສຳນຶກໃນບຸນຄຸນຂອງບັນພະບຸລຸດຊ່າງຕຳແມ່ຍິງລາວ ຊົນຊາດຊົນເຜົ່າ ທີ່ໄດ້ສ້າງມໍລະດົກ ລ້ຳຄ່ານີ້ໄວ້ໃຫ້.

ເປັນທີ່ຮັບຮູ້ກັນວ່າ ສິລະປະ ວັດທະນະທຳ ຂອງແຕ່ລະຊາດ ແມ່ນບໍ່ພະລັງໜຶ່ງແຫ່ງການ ສ້າງສັນ ແລະ ເປັນເອກະລັກ ຢູ່ໃນການດຳລົງຄົງຕົວຂອງປະຊາຊາດຕ່າງໆ. ເຖິງວ່າ ຈະເປັນ ຊາດນ້ອຍ ເສດຖະກິດ ບໍ່ທັນເຂັ້ມແຂງ ການສຶກສາບໍ່ທັນພຽງພໍ ແລະອື່ນໆ ແຕ່ຖ້າຫາກວ່າມີການ ສົ່ງເສີມສະໜັບສະໜູນ ຢ່າງເໝາະສົມ ກໍຈະເຮັດໃຫ້ຜະລິດຕະພັນສີມືຫັດຖະກຳທ້ອງຖິ່ນທຸກຮູບທຸກ ແບບ ເຂົ້າມີບົດບາດຢູ່ໃນການດຳລົງຊີວິດຂອງຜູ້ຄົນທົ່ວໄປ ກາຍເປັນລົມຫັນໃຈເຂົ້າອອກຂອງທຸກ ຊັ້ນຄົນ ທຸກວົງການ ຄຽງຄູ່ກັບມາດຕະການຈຳເປັນເໝາະສົມອື່ນໆ ເຊັ່ນນະໂຍບາຍສົ່ງອອກ ລະ ບຽບຫລັກການຕໍ່ຜະລິດຕະພັນເຫລົ່ານີ້.

ກໍເປັນທີ່ຮັບປະກັນໄດ້ວ່າ ເຄື່ອງຫັດຖະກຳ ຜ້າຕຳແພໂຫມ ໃສ່ດວງດອກລົງລາຍດັ້ງເດີມຂອງ ລາວ ດ້ວຍສີມືມໍລະດົກແຫ່ງອະດີດ ຈະເຊີດຊູ ກູ້ຊີ້ເອກະລັກ ວັດທະນະທຳລາວໄວ້ຢ່າງຕະຫລອດກາ ລະນານ.

ວຽງຈັນ, ສິງຫາ 2005

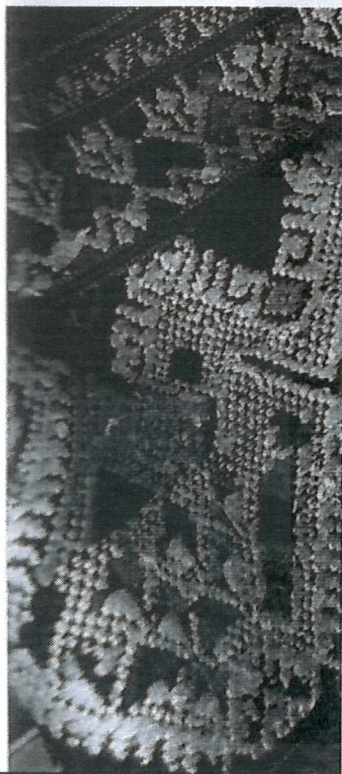
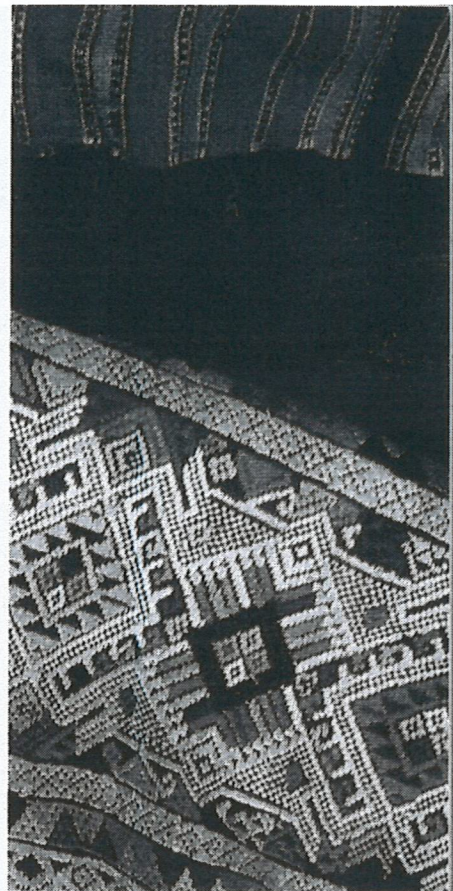
ດວງເດືອນ ບຸນຍາວົງ

ນັກຂຽນ, ນັກຄົ້ນຄວ້າ ຜ້າແພ ບູຮານລາວ

ຜູ້ຮັບຮາງວັນ ສິລະປະ ວັດທະນະທຳ ຟູກູໂອກະ ເອເຊຍ, 2005

ສິ້ນ ກັບ ແມ່ຍິງລາວ

ສິ້ນຂອງແມ່ຍິງລາວ ເຮັດດ້ວຍຜົນຜ້າມີລົງລາຍຈາກ ການຕ່ຳ ຫລື ແສ່ວທີ່ງົດງາມ ຫຍິບຕໍ່ກັນເປັນໂຕໆ ແລະ ໃຊ້ວິທີນຸ່ງປ້າຍງ່າຍໆ ແຕ່ຫາກ ບິ່ງບອກເຖິງເອກະລັກອັນໂດດເດັ່ນຂອງແມ່ຍິງລາວ. ສິ້ນມີຫລາຍເນື້ອ ຫລາກຫລາຍດ້ວຍລົງລາຍ, ເຮັດດ້ວຍຝ້າຍ ຫລື ໂພສາວມີ ໂດຍແມ່ ຍິງບັນດາເຜົ່າຢູ່ແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ. ເສັ້ນໂພລະອຽດ ຫລື ໂພຍອດ ມັກຖືກນຳໃຊ້ສຳລັບເຮັດສິ້ນຂອງແມ່ຍິງຊັ້ນສູງໃນສັງຄົມ ບໍ່ວ່າຢູ່ຊົນນະ ບົດກໍຄືໃນເມືອງ. ສິ້ນ ທີ່ຕ່ຳດ້ວຍລົງລາຍ, ສີສັນ ແລະເສັ້ນໂພ ຫລືຝ້າຍ ທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ສະທ້ອນອອກເຖິງທ້ອງຖິ່ນ, ວັດທະນະທຳ, ການຜົວ ຜັນທາງສັງຄົມ ແລະ ຄວາມເຊື່ອຖືຂອງແຕ່ລະຊົນເຜົ່າຜູ້ຜະລິດ ແລະ

* “ເປັນຍິງນີ້ ທຳນຽມໃຫ້ມັນຄ່ອງ
ຕົ້ນຜົມໃຫ້ລ່ຳກ້ຽງ ຕົ້ນສິ້ນໃຫ້ລ່ຳພຽງ”

(ຈາກໜັງສື ອິນທິຍານສອນລູກ)

ປະເພນີການນຸ່ງສິ້ນຂອງແມ່ຍິງລາວບໍ່ພຽງແຕ່ສະທ້ອນອອກຢູ່ໃນຄຳ
ຜະຫຍາພາສິດເທົ່ານັ້ນ ມັນຍັງແຜ່ກະຈາຍແຊກຊ້ອນຢູ່ໃນວັນນະຄະດີ
ບໍ່ວ່າປາກເປົ່າ ຫລື ຂຽນ ຂອງຊົນຊາດຊົນເຜົ່າລາວທົ່ວໄປ ດັ່ງໃນກອນ
ກ້ຽວສາວຂອງຜູ້ບ່າວໂຕແດງ ກໍເອີ້ນເຖິງການນຸ່ງສິ້ນຂອງຜູ້ສາວຢ່າງ
ຈະແຈ້ງເຊັ່ນ:

* “ຢາກໄດ້ນ້ອງ ນຸ່ງສິ້ນແອວແດງເນືອເກືອໝູ່ນ້ອຍ
ຢາກໄດ້ນ້ອງ ນຸ່ງສິ້ນໝີ່ນ້ອຍ ຕົກທ່າຫາງຂົມ” (ຕົກທ່າຫາງຂົມ
ແມ່ນລົງທ່າ “ຂົມ” ຊື່ຂອງທ່ານ້ຳຢູ່ບ້ານ ເມືອງອີ້, ຊຳເໜືອ)

* ສ່ວນວັນນະຄະດີຂຽນບັນທຶກ ມາຫລາຍຮ້ອຍປີເຊັ່ນ ມະຫາກາບ
“ທ້າວຮຸ່ງທ້າວເຈືອງ” ກໍມີຕອນພັນລະນາຊົມການນຸ່ງສິ້ນວ່າ
“ເຕື່ອງໆ ສິ້ນຫົວແດງ ດູອາດ”